No. 1249 Zaterdag 7 December 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 6 December

Onze Begrooting bij den Minister.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De ondergeteekende heeft met genoegen gezien, dat van verschillende zijden ingenomenheid werd uitgesproken met het feit, dat het Koloniaal Verslag ditmaal is verschenen vóórdat de behandeling der begrooting door de Kamer een aanvang had genomen en dat de inhoud van dat verslag geroemd werd. Voor zoover zulks in zijn macht ligt, zal hij er zorg voor dragen dat ook verder het verslag tijdig verschijnt. Het Verslag der schoolcommissie zal voortaan wederom worden opgenomen.

Gaarne zal de ondergeteekende voldoen aan den door sommige leden uitgesproken wensch, dat een exemplaar van de *Handelingen* (met bijlagen) van den Kolonialen Raad aan de Kamer worde toegezonden. De notulen van de raden van politie worden niet uitgegeven. Het denkbeeld, om die notulen als bijlage aan het Koloniaal Verslag toe te voegen, zal door den ondergeteekende worden overwogen.

Dat de verhouding tusschen den Gouverneur en den Kolonialen Raad, in zijn tegenwoordige samenstelling, geenzins zou wezen gelijk zij behoort te zijn, kan door den ondergeteekende niet worden toegegeven. Overal, waar samenwerking tusschen twee van elkaar onafhankelijke autoriteiten noodig is, zal van tijd tot tijd wel eens verschil van inzicht voorkomen; zoo ook op Curaçao. Doch dat er zich tusschen den Gouverneur en den tegenwoordigen Kolonialen Raad meeningsverschillen hebben voorgedaan van dien aard, dat men ze met den naam van „conflict" zou mogen bestempelen, is den ondergeteekende niet bekend.

De ondergeteekende sluit zich aan bij hen die verklaarden uit deze begrooting een minder ongunstigen indruk van de kolonie te hebben ontvangen dan de begrooting van vorige jaren hadden gegeven. Het cijfer van het subsidie is in vergelijking met het totaal cijfer der inkomsten wel is waar nog hoog te noemen, doch, zooals terecht wordt opgemerkt, is het niet uitgesloten, dat zooals in vorige jaren ook meermalen het gevalen was, de uitkomsten van den dienst medevallen en men met een geringer bedrag voor de bijdrage zal kunnen volstaan dan waarop gerekend is. De opbrengst van de middelen en inkomsten in de eerste zes maanden van dit jaar was van dien aard, dat men ook voor 1907 in dit opzicht gunstige verwachtingen mag koesteren. Het aantal aangeslagenen in de inkomstenbelasting bedraagt 1247 voor een gezamenlijk bedrag van f 21590,98[5].

Neemt men in aanmerking dat de opbrengst van de middelen in de jaren 1904, 1905 en 1906 respectievelijk f 556 514,06, f 594 368,01 en f 607 884,20 heeft bedragen, dan gaat het naar de meening van den ondergeteekende niet aan, te spreken van een gering accres dier middelen. De aangehaalde cijfers wijzen op een gestadigen vooruitgang, die, zooals de ondergeteekende ook reeds vroeger heeft opgemerkt, zal toenemen, naarmate de in de laatste jaren genomen maatregelen tot verbetering van den economischen toestand der kolonie, meer hunne uitwerking zullen doen gevoelen.

Voor de beantwoording van hetgeen in het Voorloopig Verslag met betrekking tot de Santa-Barbaraquaestie wordt opgemerkt veroorlooft de ondergeteekende zich te verwijzen naar zijn antwoord op het Voorloopig Verslag der Kamer betreffende de door hem ingediende Curaçaosche Mijnwet, dat binnen kort kan worden tegemoet gezien.

Reeds aanstonds echter meent hij te moeten waarschuwen voor eene overschatting van de voordeelen, welke voor de kolonie uit de hervatting van de ontginning der hier bedoelde phosphaatmijnen kunnen voortvloeien.

Inderdaad zijn er in den laatsten tijd van bestuurswege verschillende belangrijke pogingen gedaan om in den economischen toestand van de eilanden verbetering te brengen. Uit den aard der zaak is van dergelijke pogingen geen plotselinge omkeer in den toestand te verwachten. Het meerendeel der getroffen maatregelen kan slechts op den duur zijn invloed doen gelden; vele daarvan verkeeren zelfs nog in het stadium van proefneming en voorbereiding Desniettegenstaande valt reeds op goede uitkomsten te wijzen. De damaanleg bijv. heeft in de meeste gevallen zijn doel niet gemist. In dit verband meent de ondergeteekende nog eens de aandacht te mogen vestigen op bijlage H van het Koloniaal Verslag, waaruit kan blijken hoezeer de opbrengst van den grond door de dammen vermeerdert. Uit de in het Voorloopig Verslag bedoelde doorbraken der dammen mag geenszins de gevolgtrekking worden gemaakt dat de aanleg in het begin op verkeerde wijze is aangepakt. Eerder zou men uit het groote aantal der dammen, die stand hielden, tot het tegendeel mogen besluiten. Immers de regenval en dientengevolge de watertoevoer, waaraan zij weerstand moesten bieden, was in October van het vorige jaar buitengewoon groot. Behalve op de uitwerking van den damaanleg kan gewezen worden op de kantoencultuur op St. Martin en de strohoedenindustrie, die geacht mag worden thans reeds op eigen beenen te kunnen staan. Naar aanleiding van de klacht, dat de pogingen tot verheffing van den toestand te weinig door een vast plan zouden worden beheerscht, meent de ondergeteekende te moeten opmerken dat het niet zoozeer op het plan dan wel op de uitvoering van iederen maatregel op zich zelf aankomt. Een vooraf beraamd stelsel van maatregelen levert bovendien het gevaar op dat aan behoeften, die over het hoofd mochten zijn gezien of die later mochten opkomen, minder aandacht wordt geschonken. En dat het bij de uitvoering van iederen maatregel op zich zelf aan vastheid zou ontbreken kan de ondergeteekende niet toegeven. Het eenige voorbeeld dat daarvan in het Voorloopig Verslag wordt genoemd, betreft het staken van de bestuursbemoeienis ten aanzien van den katoenbouw op St. Martin en de stroohoedenindustrie.

Wat de laatstgenoemde industrie betreft, sluit de ondergeteekende zich geheel aan bij hetgeen in het Voorloopig Verslag wordt aangevoerd ten bewijze, dat de industrie geen steun meer van het gouvernement behoeft. Daarentegen acht de ondergeteekende het niet onmogelijk, dat de katoencultuur op St. Martin zal blijken nog eenige hulp van overheidswege noodig te hebben. Ten aanzien van het voor de hoedenvlechtindustrie te gebruiken stroo meent de ondergeteekende te mogen verwijzen naar het Koloniaal Verslag van dit jaar.

Waar de aandacht van den Gouverneur voortdurend gevestigd is op de opening van nieuwe bronnen van volkswelvaart, ziet de ondergeteekende geen reden om bij den Landvoogd aan te dringen op het instellen van een onderzoek naar de mogelijkheid om op Curaçao naast de hoedenindustrie nog andere takken van nijverheid te vestigen. Dat het Bestuur bedacht is op bevordering van het ambachtsonderwijs kan blijken uit het feit, dat aanvankelijk voor dat onderwijs door den Gouverneur een crediet was aangevraagd, hetwelk echter bij de openbare behandeling van de Begrooting in den Kolonialen Raad is geschrapt. Intusschen kan worden medegedeeld, dat bij den Gouverneur het voornemen bestaat om het volgend jaar op deze zaak terug te keeren. Ongetwijfeld zal het Bestuur zich door de op landbouwgebied ondervonden teleurstellingen niet laten ontmoedigen. Tegen de in overweging gegeven studiereis van den landbouwkundige naar Noord-Amerika, teneinde zich aldaar op de hoogte te stellen van de veredeling van vruchten, bestaat bij den ondergeteekende om de daaraan verbonden kosten bezwaar. Zijns inziens kan voorshands met de in het Voorloopig Verslag bedoelde proeven op het gebied van ooftboomteelt worden volstaan.

Ook de ondergeteekende heeft op grond van het rapport van dr. BOEKE goede verwachtingen omtrent de toekomst van de vischvangst. Willen in verband daarmede te nemen maatregelen kans van slagen hebben, dan moeten zij onder deskundige leiding worden genomen. Daarvoor wordt een geschikt persoon gezocht. De allerminst kostbare proef met de schildpaddenteelt is door dr. BOEKE aangevangen met de wetenschap, dat zij gedurende eenigen tijd onder niet-deskundige leiding zou moeten worden voortgezet. Blijkbaar had dus dr. BOEKE de verwachting dat de proef ook zonder deskundig toezicht zou kunnen slagen. Dat die verwachting door de uitkomst beschaamd werd, is, naar het den ondergeteekende voorkomt, nog geen reden om de Regeering gebrek aan doortastendheid in deze te verwijten.

Ook de ondergeteekende betreurt de vermindering van het bevolkingscijfer op de eilanden Curaçao en St. Eustatius. Hij hoopt, dat hierin verandering zal komen door de verbetering van den economischen toestand op die eilanden, waarnaar met alle kracht gestreefd wordt.

De mededeeling in het Koloniaal Verslag over het „hire out" van kinderen van St. Eustatius strekt niet zoozeer tot tegenspraak van hetgeen daaromtrent in het Voorloopig Verslag over de vorige begrooting voorkomt, als wel om aan te toonen dat de toestand niet zoo ernstig is als men meende. Waar er van een stelselmatig „hire out" geen sprake is en men alleen met op zich zelf staande gevallen te doen heeft, schijnen die middelen, die het gewijzigde 1ste boek van het Burgerlijk Wetboek geeft, voldoende. Maar de aandacht van den Gouverneur zal nog in het bijzonder op dit misbruik worden gevestigd, opdat zoo noodig nog speciale krachtige maatregelen worden overwogen.

De klacht, dat het Bestuur der Kolonie te weinig voeling houdt met de bevolking en dat de administratie te veel van een bureaucratischen geest is doortrokken, is zeker niet van toepassing op den Gouverneur, die juist door geregelde en herhaalde bezoeken aan de onderhoorige eilanden en de buitendistricten van het eiland Curaçao met de bevolking in voeling tracht te blijven en de plaatselijke behoeften uit eigen aanschouwing tracht te leeren kennen. De aangebrachte wijziging in het districtsbestuur, die in het Voorloopig Verslag een verbetering wordt genoemd, wijst er trouwens op, hoezeer door het Bestuur op voeling met de bevolking prijs wordt gesteld. Men kan er dan ook van overtuigd zijn dat de Gouverneur, wanneer het mogelijk is, in die richting zal voortgaan. Te allen overvloede zal echter door den ondergeteekende de aandacht van den Landvoogd worden gevestigd op hetgeen te dezen opzichte in het Voorloopig Verslag met betrekking tot de gezaghebbers op de kleinere eilanden wordt aangevoerd.

Terecht wordt in het Voorloopig Verslag op de overeenkomst tusschen de betrekking van landraad en het ambt van wethouder gewezen. In de Memorie van Toelichting (art. 119), behoorende bij het ontwerp-Regeeringsreglement van 1863, werd reeds gezegd dat de landraden eenigermate met de wethouders in onze gemeenten kunnen worden vergeleken. Of de praktijk in dezen, als ook ten aanzien van de artikelen 124, 126 en 127 van het Regeeringsreglement, aan de bedoeling van den wetgever te kort doet, zal door den ondergeteekende worden onderzocht. Ook de ondergeteekende is een voorstander van zelfbestuur. In beginsel heeft hij dan ook geen bezwaar tegen uitbreiding van de zelfregeering op de onderhoorige eilanden. Daarvoor is echter een grootere mate van belangstelling in de openbare zaak noodig dan thans gewoonlijk aan den dag wordt gelegd. De vraag, of vermeerdering dier belangstelling te verwachten is van maatregelen, als in het Voorloopig Verslag worden aangegeven, maakt sinds eenigen tijd een punt van gedachtenwisseling met den Gouverneur uit.

ARTIKELEN.

1ste AFDEELING.

Art. 2. Ook de ondergeteekende acht het niet waarschijnlijk dat voortgezette ondervinding er toe zal leiden om den door den Gouverneur genomen maatregel in zake het districtsbestuur weder in te trekken. Niettemin heeft hij in overeenstemming met het advies van den Gouverneur gemeend zich te moeten nederleggen bij de door den Kolonialen Raad genomen beslissing om aan den maatregel nog geen vast karakter toe te kennen. Zijns inziens zal echter in ieder geval bij de volgende begrooting ter zake eene definitieve beslissing genomen moeten worden.

Art. 3. De vraag of ten gunste van dezen post valt te wijzen op gebleken nut van de detacheering in 1905 van koloniale ambtenaren bij de posterijen, het onderwijs en het ijkwezen in Nederland, kan de ondergeteekende bevestigend beantwoorden. In het bijzonder heeft de detacheering van een Curaçaoschen postambtenaar veel nut afgeworpen ten bate van de postspaarbank in de kolonie.

IIde AFDEELING.

Art. 6. Indien vereenvoudiging van het proces in strafzaken, waarop door enkele leden werd aangedrongen, wenschelijk en mogelijk blijkt, zal het noodige daarvoor worden gedaan.

Al wordt ook, zooals uit het Koloniaal Verslag blijkt, tegen diefstal van te velde staanden oogst en van klein vee, zoomede tegen het kappen van hout en het branden van houtskool door daartoe niet gerechtigden zooveel doenlijk gewaakt, zelfs bij de beste bewaking kunnen zulke overtredingen niet volstrekt worden belet. Indien werkelijk dergelijke overtredingen vaak mochten voorkomen en dit ook het geval mocht zijn met de andere ongerechtigdheden, die, volgens het Voorloopig Verslag, te vaak ongestraft zouden plaats hebben, zal de Gouverneur zeker niet nalaten de noodige maatregelen daartegen te nemen.

IIIde AFDEELING.

Art. 8. Inderdaad betreffen de gronden, aangevoerd voor de toekenning van eene toelage aan den administrateur van financiën, voornamelijk de werkzaamheden van dien ambtenaar. Niettemin wordt geen verhooging van het traktement voorgesteld, omdat na de tot standkoming van de reorganisatie van het belastingwezen naar alle waarschijnlijkheid eene wijziging in de taak van den administrateur gebracht zal moeten worden.

Art. 10. De huur van de Christiansted bedraagt inderdaad f 36000, waar tegenover staat dat gerekend wordt op een ontvangst aan vrachtprijzen en passagegelden van ongeveer f 6000. De ondergeteekende moet toegeven dat het juister zou zijn het volle bedrag van f 36000 op de begrooting uit te trekken en de baten der exploitatie onder de middelen op te nemen. Daartoe kan evenwel thans niet worden overgegaan, omdat den ondergeteekende de gegevens ontbreken om de baten over de verschillende eilanden der kolonie te verdeelen. Bij de begrooting voor 1909 zal met de gemaakte opmerking rekening worden gehouden.

Het is den ondergeteekende niet bekend of het inderdaad nog al eens voorkomt dat de Christiansted belangrijk over den vastgestelden tijd aankomt. Kan in zoodanige gevallen de bevolking tijdig met het later binnenvallen in kennis worden gesteld, dan verdient dat natuurlijk aanbeveling. Of er echter altijd eene scheepsgelegenheid te vinden zal zijn voor het overbrengen der berichten (voor berichten naar de bovenwindsche eilanden kan men slechts tot St. Thomas of St. Kitts van de telegraaf gebruik maken), is een vraag die de ondergeteekende niet kan beantwoorden.

IVde AFDEELING.

Art. 16. De onderwijsverordening is op 1 October jl. in werking getreden. Verhooging van het artikel is niet voorgesteld, omdat nog niet voldoende bekend is met welk bedrag de uitgaven door de invoering der verordening zullen toenemen. Mocht het uitgetrokken bedrag ontoereikend blijken, dan kan het door overschrijving uit art. 125 der begrooting worden aangevuld.

Vde AFDEELING.

Art. 19. Mocht in de praktijk blijken, dat de nieuwe regeling van den geneeskundigen dienst nog niet voldoende in de behoeften der buitendistricten voorziet, dan zal de Gouverneur zeker niet nalaten de noodige verbeteringen, aan te brengen of voor te stellen. Voor het oogenblik behoort, naar het den ondergeteekende voorkomt, te worden afgewacht hoe de nieuwe regeling zal werken. Doet zich de behoefte aan deskundigen gevoelen, dan wordt, zooals reeds in het Koloniaal Verslag is medegedeeld, getracht oud-leerlingen van de geneeskundige school te Paramaribo aan den Curaçaoschen dienst te verbinden. Nog zeer onlangs geschiedde dit met gunstigen uitslag bij een vacature op Bonaire. Opleiding van Curaçaosche jongelieden aan de genoemde school zou waarschijnlijk niet minder kosten dan een opleiding in Nederland. Dat er behoefte aan vroedvrouwen zou zijn, is den ondergeteekende niet gebleken.

Art. 21. Door den Gouverneur werd het crediet voor de bezoldiging van den landbouwkundige in den vorm van een traktement aangevraagd, omdat hij de overtuiging bezit, dat de voortdurende beschikking over de voorlichting van een technicus op het gebied van den landbouw onontbeerlijk is. Het bleek echter dat de Koloniale Raad die overtuiging niet deelde, weshalve de Gouverneur, ten einde de gewenschte overeenstemming met den Raad te verkrijgen, het voorstel om de toelage in een traktement te veranderen, terugnam. De ondergeteekende heeft gemeend zich daarbij te moeten nederleggen. Bij de begrooting voor 1909 zal op de zaak worden teruggekomen.

Art. 26. Zooals hierboven reeds is medegedeeld zullen maatregelen ter bevordering van de vischvangst en de teelt van zeeproducten in voorbereiding genomen worden, zoodra over een deskundige kan worden beschikt.

Art. 27. De ondergeteekende heeft geen vrijheid gevonden om voor den cultuurtuin meer dan f 700 aan te vragen, nu de oorspronkelijk door den Gouverneur uitgetrokken som door den Kolonialen Raad tot dat bedrag werd verminderd. Een volgend jaar zal aan de hand van de alsdan verkregen ondervinding kunnen worden beoordeeld of het noodig is het bedrag te verhoogen. Op het oogenblik bestaat niet het voornemen om van bestuurswege een modelplantage in het leven te roepen. Het is twijfelachtig of zulk een onderneming wel winstgevend zou zijn. Zoo zou bijv. het slijten der producten zijn eigenaardige moeielijkheden medebrengen. De kans op geldelijk verlies is dan ook groot. Daar het doel, dat men zich bij de oprichting van een modelplantage stelt, ook op andere wijze kan worden bereikt, is het niet noodig die kwade kans te loopen. De cultuur van de belangrijkste stapelproducten kan, voor zoover dat nog noodig is, worden vertoond door proefaanplantingen op verschillende plaatsen. Nevencultures kunnen in den cultuurtuin worden beoefend. Voorts kunnen bemestings- en grondbewerkingsproeven allerwege op de plantages geschieden. Hetzelfde geldt ten aanzien van proeven met veevoedergewassen. Ook voor de veeteelt is een modelplantage ten eenenmale overbodig. Immers het houden van groot vee is eigenlijk niet voor uitbreiding vatbaar wegens de dikwijls voorkomende schaarschte aan veevoeder en drinkwater. En wat het kleine vee, voornamelijk de geiten, betreft, is men te zeer van het nut dezer dieren overtuigd, dan dat zulks nog door een modelplantage zou behoeven te worden aangetoond. Het particulier initiatief doet in dit opzicht reeds genoeg, zooals blijken kan uit de verrichtingen der Curaçaosche Landbouwmaatschappij, die zich ten zeerste beijvert om de melk- en vleeschproductie van het klein vee, alsook de hoedanigheid der huiden te verbeteren door invoer van erkend goede rassen uit landen met een met het Curaçaosche overeenkomstig klimaat, zooals Teneriffe en Barbados.

Naar aanleiding van de opmerking omtrent de tabakscultuur meent de ondergeteekende er op te moeten wijzen dat de voorstellen, die de Gouverneur aanvankelijk voor die cultuur had gedaan, door hem bij nota van wijziging zijn teruggenomen en door den ondergeteekende niet weder op de begrooting zijn gebracht. Alleen is een uitzondering gemaakt door toezegging van het verleenen van eenigen geldelijken steun aan een particulier, voor het nemen van een proef in het klein. Waar met deze proefneming slechts geringe uitgaven zullen gemoeid zijn kan daartegen moeilijk bezwaar bestaan. De uitslag der proef zal aantoonen of het klimaat van Curaçao inderdaad te droog is voor de tabakscultuur. Het feit, dat de tabaksplant op Curaçao en Aruba wild of verwilderd voorkomt, geeft aanleiding om te verwachten dat de tabakscultuur op Curaçao zal kunnen slagen.

Van de overige wenken in het Voorslag bij het artikel gegeven zal door den Gouverneur zeker met belangstelling worden kennis genomen.

Art. 27 *a*. Bij den aankoop en de uitgifte van grond voor den kleinen landbouw zal uit den aard der zaak de grootste voorzichtigheid worden betracht. Berekend wordt een huur van f3 per H. A., overeenkomende met ongeveer 4 pCt. van de kooppenningen. De huurtermijn bedraagt in den regel twintig jaar. Een afschrift van de huurovereenkomst voor de uitgegeven domeingronden kan niet worden overgelegd, daar die overeenkomsten niet in het bezit van den ondergeteekende zijn.

Art. 32. Ter aanvulling van de mededeelingen in de Memorie van Toelichting betreffende de aan den tijdelijken directeur van het departement van openbare werken, M. C. FAUEL, toegekende personeele toelage zij er nog op gewezen dat de ondergeteekende tegen het voorstel van den Gouverneur te dien aanzien geen bezwaar heeft meenen te moeten maken, nadat de Gouverneur verklaard had, dat in de kolonie geen geschikt opvolger voor den heer FAUEL aanwezig was. Ook de omstandigheid dat hier te lande korten tijd tevoren tevergeefs was gezocht naar een persoon, geschikt en genegen om als chef van het bouwdepartement in Suriname op te treden, aan welke betrekking een traktement van f 7000 à f 9000 verbonden is, bleef ten deze niet zonder invloed.

De heer FAUEL heeft geen recht op pensioen, omdat hij slechts tijdelijk ambtenaar is en overgang in vasten dienst zou hem niet baten, omdat volgens de vigeerende bepalingen voor de berekening van zijn voor pensioen geldenden diensttijd zijn dienstjaren als officier van de genie van het leger in Nederlandsch-Indië toch niet zouden medetellen.

Art. 36 Een vast plan voor den damaanleg kan eerst worden opgemaakt, nadat de topographische opname van het eiland is voltooid. Intusschen wordt reeds, zooals kan blijken uit bijlage H van het Koloniaal Verslag voor 1907, zooveel mogelijk systematisch te werk gegaan en daarbij een stelsel gevolgd, dat, naar de ondergeteekende met genoegen heeft ontwaard, in het Voorloopig Verslag het juiste wordt genoemd.

Of in de huurovereenkomsten betreffende domeingronden, naast de bepaling, houdende de verplichting om nauwgezet te zorgen voor het onderhoud van de op de huurgronden voorkomende dammen, nog strafbepalingen noodig zijn, om het beschadigen van dammen en putten te voorkomen, is den ondergeteekende niet bekend. Hij zal ter zake het gevoelen van den Gouverneur inwinnen en hem tevens verzoeken te willen overwegen óf het uitloven van premiën voor aanleg en onderhoud van dammen aanbeveling verdient.

ARUBA.

Wat gingi is, is den ondergeteekende niet bekend. Wel weet hij, dat op Aruba een gewas quigi voorkomt, dat als brandhout wordt gebezigd. De vraag of het wenschelijk is door aanplant daarvan in de behoefte aan brandstof te voorzien, teneinde op die wijze het kappen van dividivi tegen te gaan, zal de aandacht van den Gouverneur zeker niet ontgaan.

In het Kolonial Verslag wordt niet alleen gezegd, dat vele gronden uitnemend geschikt zijn voor de cultuur van aardnoten, doch bovendien medegedeeld dat en waarom men van deze teelt weinig verwachtingen koestert. De ondergeteekende wil echter gaarne deze zaak nogmaals in de aandacht van den Gouverneur aanbevelen. Acht de Landvoogd daartoe termen aanwezig, dan zal hij zeker niet nalaten voor proefnemingen met deze en andere cultures, zoomede voor het verleenen van steun aan de aloëcultuur de noodige gelden aan te vragen.

De slechte staat der zoutpannen is, zooals reeds in het Koloniaal Verslag werd medegedeeld, een gevolg van de weinige zorg, die bij de ongekend lage zoutprijzen aan de exploitatie der pannen wordt besteed. Aangezien voorshands geen uitzicht bestaat op verbetering van die prijzen, zou het aanleggen door het Bestuur van een modelpan weinig aanbeveling verdienen.

Ten aanzien van de vischvangst wordt overwogen naar hetgeen daaromtrent hierboven is gezegd.

De verbetering van den steiger in 1905 diende om de op Aruba thuis behoorende zeilschepen gelegenheid te geven om onmiddellijk daaraan aan te leggen. Wat dat betreft, heeft die verlenging ten volle aan haar doel beantwoord. Van buiten komende grootere schepen moeten echter nog steeds hunne lading gedeeltelijk op eenigen afstand van den steiger innemen. Om aan dit bezwaar tegemoet te komen, wordt opnieuw eene verlenging voorgesteld. Deze zal, naar redelijkerwijze verwacht mag worden, voor de eerste, niet verre toekomst, alleszins voldoende zijn. Redenen om den post terug te nemen, acht de ondergeteekende niet aanwezig.

BONAIRE.

De ondergeteekende is niet in staat te beoordeelen in hoever de verschillende klachten aangaande den toestand op dit eiland waarheid bevatten. Hij zal evenwel de aandacht van den Gouverneur vestigen zoowel op die klachten als op de in het Voorloopig Verslag aanbevolen maatregelen.

Het denkbeeld om door het uitloven van premiën het schoolbezoek te bevorderen, zal de ondergeteekende aan het oordeel van den Gouverneur onderwerpen.

Tot de oprichting van een lichtopstand aan de Noord-Oostkust van het eiland zal zoo spoedig mogelijk worden overgegaan.

St. MARTIN.

Ook de ondergeteekende heeft zich ten zeerste verheugd over het aanvankelijk succes van de katoencultuur. De vraag in hoever het wenschelijk is van bestuurswege nog eenige hulp te verleenen, ten einde de kleine landbouwers in de gelegenheid te stellen om zuiveringsmachines te gebruiken, zal aan den Gouverneur worden voorgelegd.

Op de belangen van de veeteelt en de limoencultuur zal nog eens in het bijzonder de aandacht van den Landvoogd worden gevestigd.

De toelichting in den uitgewerkten staat moet aldus worden verstaan, dat de kade, die men voornemens is te maken, naar men verwacht, het vuil zal tegenhouden dat thans door den wind tot vlak onder de stad wordt gedreven.

St. EUSTATIUS.

Of de aanvankelijke mislukking van de proeven met den katoenbouw aan de keus van het terrein moet worden toegeschreven, kan de ondergeteekende niet mededeelen. Hem is alleen bekend dat de proeven vermoedelijk op Zeelandia zullen worden voortgezet.

Zooals uit het Koloniaal Verslag kan blijken worden ter bevordering van andere cultures proeven genomen. Op de belangen van de veeteelt blijft de aandacht van het Bestuur bij voortduring gevestigd.

SABA.

De oorzaken van den achteruitgang van den veestapel op dit eiland zijn den ondergeteekende niet bekend. Kan de vruchtenteelt door maatregelen van bestuurswege worden bevorderd dan zal dat zeker niet worden nagelaten. Of opleiding van voor de zeevaart bestemde mannen tot loods aanbeveling verdient durft de ondergeteekende niet beoordeelen.

Wordt tot de ontginning van de zwavelmijnen overgegaan, dan zal de Kolonie daarvan als rechtstreeksch voordeel het uitvoerrecht genieten, dat, ingevolge een bij den Koloniaten Raad aanhangige verordening op het uitvoerrecht van mijnproducten, 4 pct. van de waarde zal bedragen.

Nadere inlichtingen omtrent het feit, dát de voorgenomen regeling van het onderwijs in 1907 niet is tot stand gekomen, kan de ondergeteekende niet verstrekken.

Ook is hem niet bekend, of de onder artikel 120 bedoelde steiger nog in dit jaar zal kunnen worden voltooid.

GEHEELE KOLONIE.

Ter griffie van de Kamer, uitsluitend ter kennisneming van de leden, worden gedeponeerd:

1°. een exemplaar van het „Rapport aan de Koningin van de Commissie benoemd bij Koninklijk besluit van 28 Februari 1905 N°. 17, tot het uitbrengen van advies omtrent de vraag: of het wenschelijk en mogelijk is om verandering te brengen in de bestaande militaire toestanden in de West-Indische koloniën," benevens

2°. eene geheime nota, waarin de in de eerste alinea door de Commissie van Rapporteurs gestelde vragen hare beantwoording vinden.

De voorgestelde verhooging van hoofdstuk XI van de Staatsbegrooting houdt geen verband met de reorganisatie der politie, maar wordt noodig geacht ter verbetering van de soldijen der onderofficieren en manschappen, niet alleen uit een oogpunt van billijkheid maar ook om de dienstneming voor Curaçao zoowel als voor Suriname aan te moedigen.

De verhooging behoeft dus niet beschouwd te worden als een begin van steeds toenemende uitgaven.

MIDDELEN.

Niet minder dan de leden, die hier aan het woord waren, betreurt de ondergeteekende het, dat de betere oeconomische toestanden in 1906 aanleiding hebben gegeven tot een zoo belangrijke vermeerdering van het drankverbruik. Mocht dit op drankmisbruik wijzen, dan zal de Gouverneur zeker niet nalaten te doen wat strekken kan om dit kwaad te gen te gaan.

De thans bij den Kolonialen Raad aanhangige reorganisatie van het belastingstelsel is ondernomen met zuiver oeconomische en technische doeleinden en tot een rechtvaardiger verdeeling van den belastingdruk. De totaal-opbrengst zal ongeveer dezelfde zijn als bij het bestaande stelsel. Dat bij die herziening zorgvuldig tegen verhooging van directe belastingen zou zijn gewaakt, is den ondergeteekende niet bekend.

De Minister van Koloniën,

D. FOCK.

Belastingherziening.

Dezer dagen zijn verschenen: De Voorloopige Verslagen van den Kolonialen Raad en de Memories van Antwoord van den Gouverneur betreffende de ontwerpen: *Overdrachtsbelasting* en *Publieke verkoopingen van roerende goederen.*

Plaatsgebrek verhindert ons deze stukken te bespreken.

In hoofdzaak is de Raad het eens met den Ontwerper; slechts in kleinere onderdeelen werd op verzoek van den Raad eenige wijzigingen aangebracht.

CORRESPONDENTIE.

BONAIRE.

Rincon, 28 Nov.

Een zeldzame plechtigheid heeft hier hedenmorgen plaats gehad: de plechtige eerste-steen-legging eener nieuwe Kerk. Daartoe gemachtigd door Z. D. H. Mgr. VAN BAARS, verrichtte de Pastoor der parochie, de Zeereerw. Pater A. EUWENS, de plechtigheid, bijgestaan door den Zeereerw. Pastoor C. SMITZ. De Weledelgestr. Heer Districtmeester C. CADIÉRES, en de Eerw. Zusters hebben mede het protocol onderteekend, inhoudende het proces-verbaal der plechtigheid, welk perkament, met bijvoeging van médailles en zilveren muntstukken, onder den steen werden ingemetseld. De nieuwe kerk werd toegewijd aan den H. LUDOVICUS BERTRANDUS, Dominikaan, Apostel en Beschermer van Zuid-Amerika.

Een groote menigte volks woonde de buitengewone plechtigheid bij.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

't Was dit jaar stil in de haven gedurende de maand November.

Van 16—30 November zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	18
Goeletten	14
Bijlanders	15
Brik	1
Totaal	48 schepen,

die met de 44, binnengeloopen gedurende de eerste twee weken der maand een totaal vormen van slechts 92 schepen.

In 1906 bedroeg dit getal 108, wat ook nog onder het gemiddelde bleef. De eerste week van December is nog niet veel beter. Waaraan zou die stilstand, die achteruitgang liggen?

Jubileum.

Onze geachte Collega *De Vrijmoedige* maakte in zijn nummer van Donderdag ll. bekend, dat de Heer J. B. GRAVENHORST, controleur der belastingen bij den in- uit- en doorvoer alhier Zondag 1 December den dag herdacht waarop hij voor dertig jaar geleden in 's Lands dienst trad.

De Jubilaris was achtereenvolgens op Bonaire en Curaçao griffier bij het Kantongerecht, werd 1 Maart 1894 benoemd tot Advocaat-Generaal bij het Hof van Justitie in deze Kolonie, en den 16den Febr. 1897 tot Controleur der belastingen.

Van harte sluiten wij ons aan bij de vele gelukwenschen den Jubilaris gebracht.

De Nieuwe Consul.

De nieuwe Consul der Vereenigde Staten van Venezuela berichtte per circulaire, dat Z.W.E.G. den 30sten November in functie is getreden.

Examen.

Heden morgen slaagden voor de akte van Onderwijzeres 4de klasse: Mejuffr. A. JARMAN en de Weleerw. Zusters M. M. MESSEMER, S. M. WILLEMSE en M. C. J. LOMANS.

Aan allen onze oprechte gelukwenschen.

Prijsuitdeeling.

Verleden Woensdag en Donderdag hadden in de Fraterscholen van Pietermaai en Otrabanda de jaarlijksche prijsuitdeelingen plaats. Z.D.H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, omringd van eene talrijke priesterschaar, zat bij de plechtigheid voor, en reikte aan ieder kind den behaalden prijs uit. Een openbaar examen, waarin de leerlingen bewijzen leverden van hunne bekwaamheid in rekenen, meetkunde, aardrijkskunde, en vooral in de Hollandsche taal en waarbij zij ons menigmaal verbaasden door hunne vlugge en juiste antwoorden, ging aan deze uitdeeling vooraf. Het geheel werd afgewisseld door declamatie en zang, waarin de leerlingen zich niet minder bedreven toonden dan in de andere vakken van onderwijs. Wij namen den indruk mede, dat er in het afgeloopen jaar wederom hard gewerkt is in onze scholen, die daardoor op eene hoogte staan, die haar tot een sieraad maken onzer Kolonie, ook al moeten die scholen zich met veel geringer middelen behelpen dan het troetelkind van ons Bestuur, het Openbaar Onderwijs. Ook de Schoolopziener, de Heer J. v. LEEUWEN woonde eene prijsuitdeeling bij en kon niet nalaten zijne hooge tevredenheid te kennen te geven over de vorderingen der leerlingen. Moge de Hemel de pogingen der Eerw. Fraters blijven zegenen tot heil onzer dierbare kolonie!

St. Nicolaasfeest.

De Militairen hebben voldoening van hun optreden.

Er is maar één roep over het schitterend welslagen van het St. Nicolaasfeest.

Tegen half vijf trok St. Nicolaas te paard, geleid door twee zwarte knechts, voorafgegaan door de muziek en den drager van den Bisschopsstaf, onder een blauwen baldakijn, gedragen door vier pages, plechtstatig uit het Militair Tehuis de Breede straat in.

Aan de Waterkant gekomen meende het samengeloopen volk, dat de stoet onmiddelijk de Emmabrug zou overtrekken, maar al is Sinterklaas een man uit den goeden ouden tijd, hij kent zijn wereld, en zoo trok de stoet eerst nog langs het huis van Mgr. VAN BAARS, die herhaaldelijk eerbiedig gegroet werd, wat een uitbundige toejuiching aan het volk ontlokte. De Heeren SOUBLETTE maakten van deze gelegenheid gebruik om de groep te kieken. Nu ging het verder de brug over, de Groote Straat in, rond het Wilhelmina-park, en toen steeg de oude Sint moeizaam af, schreed eerbiedwaardig onder het baldakijn het gymnastieklokaal binnen.

Meer dan vijf honderd kinderen stonden hier met ongeduld zijn komst af te wachten. Aan het einde der zaal hadden zij reeds de lange tafels vol speelgoed en lekkers gezien en waren nu slechts met moeite stil te houden. Niet zoodra verscheen de vriendelijke grijsaard, met minzamen lach den kleinen bemoedigend, of daar klonken de welkomsliederen uit honderden kelen.

Aandachtig hoorde de H. Man deze groetenis aan en toog toen langzamerhand verder tusschen de kleinen door tot het andere einde der zaal. Nu sprak hij verschillende onderwijzers aan, onderzocht de vorderingen en het goed gedrag der kinderen en liet toen lekkers ronddeelen. Onder leiding van Mevrouw HINRICHS beijverde zich het Damescomité om de versnaperingen, speculaas, krentenbollen, limonade, chocolade en suikergoed eerlijk te verdeelen.

Daarna las de Sint een toespraak voor, den kinderen aansporende goed op te blijven passen, opdat hij nooit gedwongen zou worden zijn knechts te bevelen aan sommigen een welverdienden straf toe te dienen, maar steeds voldoen mocht aan het verlangen van zijn hart om allen wel te doen. Zoo zij goed oppastten, zou hij het volgend jaar terugkomen en nog mooiere geschenken medebrengen.

Nu trad een goochelaar op het podium, midden in de zaal opgericht, en verrichtte alleraardigste toeren, die luide door de kleinen werden toegejuicht.

De wijsneusjes deden net, of zij het snapten, de echte „kinderen" klapten in de handen van pret en wisten niet, waar die man zoo iets vandaan haalde.

Ten slotte ontvingen allen een geschenk van Sinterklaas. Onbegrijpelijk, dat zooveel moois kon worden bijeengebracht. Prachtig opgetuigde schepen, mooi aangekleede poppen met krullend haar, trompetten, geweren, fornuizen, mondharmonica's etc. etc.

Dol gelukkig wipten de kleinen in eens de deur uit, maar, jammer, sommigen den regen in, zoodat er een paar leelijk nat werden.

Als zulk een feest eens een paar jaar achtereen gegeven kon worden, zou het Curaçaosche volk een echt Hollandsch volksfeest rijker zijn en het ook vieren, waar het vooral hoort, in den huiselijken kring.

Dankbetuiging.

In dank ontvingen wij:

Een Kalender van den Heer J. L. PENHA, agent van de *Commercial Union Assurance Ltd.* tegen brand, en op het leven en tegen zeerampen, van welke Maatschappij het hoofdbureau te Londen is gevestigd.

Een tabel der *Red „D" Line* voor het vertrek der booten dezer Maatschappij gedurende het eerste kwartaal van 1908.

Nieuwe Industrie.

Gisteren bracht namens den Gou-

verneur, Luitenant BRUSSE, adjudant van Z.H.E.G., een bezoek aan de touwslagerij *De Ruyter*, onderafdeeling der *Coöperatieve Vereeniging en Nijverheid*. Een twintigtal jongelui zijn op het erf achter de St. Anna–kerk bezig, den pitavezel te ontwarren en gelijk te slaan, om daar later touw van te draaien. Alles geschiedt onder leiding en toezicht van den Heer J. F. GERLEIN MEIJER, die ook de verschillende machineriëen ontwierp en deed uitvoeren. Reeds gedurende een paar maanden zien wij die jongelui voortdurend druk bezig, wat ons een bewijs is, dat het werk vlot en gewild is door het Curaçaosch Publiek. Wij hoorden het reeds prijzen als beter en toch nog goedkooper, dan het Amerikaansch touw. Dat is je ware! Zoo kan aan de concurrentie het hoofd worden geboden. Alleen degelijk werk mag daar worden afgeleverd.

Zoo zal de touwslagerij *De Ruyter* zich een bloeiende toekomst verzekeren. Wat wij van harte hopen.

Postspaarbank.

Buitengewoon veel werd in de maand September ingebracht. Te zamen voor een bedrag van f 10,832 05½.

Kantoren.		Aantal inlagen.
Willemstad	ƒ 8,721.04	366.
2de district	95,25	17
3de „	45,67½	38.
4de „	8,50	7.
5de „	26,	30.
Bonaire:		
Kralendijk	1,296.95	115.
Rincon	12,50	5.
Aruba	390,74	158.
St. Martin	144,50	12.
St. Eustatius	41,90	3.
Saba	49	5.

Landbouwcrediet.

Met genoegen zagen wij uit de balans van de Curaçaosche bank over de maand November, dat het verleende Landbouwcrediet reeds steeg tot f 5,295.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO